

Vista de Tossa de Mar**Text: MARINA GARCIA I CARBONELL**

Lola Bech i Beltran (Barcelona, 1903 – Tossa de Mar, 1987)

c. 1950

Oli sobre tela

60 x 73 cm

Museu d'Art de Girona. Núm. reg. 131.623

Fons d'Art de la Diputació de Girona

*La platja gairebé solitària amb les seves barques i xarxes era per a nosaltres els pintors un tema infinit, les casetes de teulades daurades per la molsa, sota múltiples xemeneies, de les quals sortia un fum blau de llenya perfumada, la riera, túnel verd de lianes, penjolls sobre l'aigua remansada, com a paisatge d'encantament desembocant al mar, el mar blau, el Mare Nostrum únic! Quina Tossa aquella de la meva joventut!*¹

L'obra de Lola Bech és indestruïble dels paisatges i figures de la vila de Tossa de Mar. Amb la seva producció va expressar el fort lligam al poble que la va acollir des de les albors dels anys trenta, on la costa, la muntanya i les flors —aquelles flors que ella tant estimava, igual o més que el blau del mar i el verd dels pins— són el tema principal. Xemeneies fumegen sota un cel ras i blau, que bé podria ser d'hivern o dels inicis de la primavera. La platja s'obre buida davant nostre, només al costat d'una tímida barraqueta; sembla que hi puguem entreveure dues diminutes figures humanes. Qui sap si són velles apedaçadores arrançant les arts de pesca o bé dos vells llops de mar preparant uns palangres. Aquestes imatges ens connecten amb una quotidianitat ja desapareguda, que tantes vegades Lola Bech va voler evocar en els seus records i en la seva pintura. Són el cordó umbilical d'una de les últimes artistes que van poder conèixer aquella Tossa, gresol d'artistes, batejada per Rafael Benet com la «Babel de les Arts».

L'any 1958 la *Revista de Girona* feia esment d'una recent donació que passava a formar part de la col·lecció del llavors Museu Arqueològic Provincial, ubicat a Sant Pere de Galligants. Una vista de Tossa que recollia a les seves pinzellades l'estima i les vivències de l'artista cap al poble que la va veure desenvolupar la seva trajectòria com a pintora: «Por donación de un mecenas que ha manifestado permanecer en el anonimato, le ha sido adquirido a la autora un lienzo al óleo que representa una visión magnífica de Tossa de Mar, tela que mide 0,75 x 0,60 m; cuadro muy bien logrado dentro del estilo peculiar de la autora, la Sra. Lola Bech de Sarabia».²

Nascuda a Barcelona el 1903, en el si d'una família benestant, les primeres incursions en el món de l'art les inicia ja a la infantesa. Amb només 14 anys ingressa a l'acadèmia Baixas de Barcelona, una prestigiosa escola d'artistes dirigida pel pintor Josep Maria Baixas que, des de 1892, havia vist passar per les seves aules joves promeses que esdevindrien cabdals en el món de l'art. L'any 1917 accedeix a l'Escola d'Arts i Oficis i Belles Arts de la Llotja, de la qual formaria part durant deu anys. És en aquest moment en què guanya una beca per completar la seva formació a París, ciutat on anys més tard triomfaria amb la seva pintura floral: «Lola Bech donne aux fleurs qu'elle peint un air d'allégresse».³ Per parlar de la seva primera exposició a la capital francesa hem de fer un salt en el temps, vers els anys cinquanta, moment en què és descoberta per la directora de la Galeria Rosenthal mentre pintava a la platja.

Lola Bech pintant al cementiri de Tossa de Mar, ca. 1970.
Fons Antoni Lo Vullo. Arxiu Municipal de Tossa.

Lluny quedava aquell 1926 en què va exposar per primera vegada a les Galeries Laietanes juntament amb l'Associació d'Art, un grup de joves artistes que tot just començaven a despuntar i amb el qual va participar en diverses exposicions col·lectives arreu del territori català.

La seva relació amb el pintor Rafael Sarabia, llavors també alumne de la Llotja i amb el qual contrau matrimoni el 1931, va ser determinant en certa manera perquè s'establís a Tossa. És ell qui l'acompanya a visitar per primera vegada aquest municipi de la Costa Brava. La fascinació que els produeix és immensa i decideixen plantar-hi arrels l'any 1933. La vida social i cultural tossenca havia desclòs de manera sorprenent amb l'arribada d'artistes, que fugint dels horrors de la Primera Guerra Mundial van trobar-hi un oasi de pau on seguir amb les seves carreres. Asseguda a la terrassa de l'emblemàtic Cafè d'en Biel, on es reunien els artistes i intel·lectuals del moment, conversava amb Marc Chagall, Jean Metzinger, André Masson o amb George Kars, pintor amb el qual l'unia una estreta amistat. Justament amb ell va viure el trencament que va significar l'esclat de la Guerra Civil, la fugida de l'horror d'aquells amb qui va compartir taula, pensaments i anhels.

La incursió en aquella «Babel de les Arts» li va permetre madurar com a artista i projectar el seu art a escala internacional. Però també era amiga de les coses senzilles, del vells pescadors plens de saviesa, de les dones feineres, de la gent planera i sense pretensions. Persones que van ser les que, d'una manera o altra, fes que s'estimés tant Tossa i que es convertís en una il·lustre representant de la vila arreu on exposava. Amb Sarabia, va ser la fundadora del conegut Concurs Internacional de Pintura Ràpida de Tossa de Mar que tants bon fruits ha donat per al foment de les arts.

Als inicis la seva obra tenia trets que la connectaven amb l'abstracció però, ben aviat, es va decantar pel paisatgisme i la pintura floral. Amb una pinzellada i colors molt pròxims a l'univers impressionista, del qual va beure l'essència a París, plasmava, *au plein air* sobretot, la seva visió particular de les coses. És amb aquesta pintura, etiquetada per l'estatus quo com a temàtica eminentment femenina, que va captivar el públic. Una obra que anava sempre signada en un moment en què la dona artista era sovint prejutjada davant

les mans masculines. En alguna ocasió va remarcar que li havien recomanat no signar les seves pintures per afavorir-ne el mercat però ella mai va cedir. Aquest fet, aparentment tan lògic, va ser una declaració d'intencions. Creia fermament que el fet de ser dona no havia de condicionar-la com a artista i que la seva obra havia de ser observada sense cap judici inicial cap a la pintura femenina. Calia reeducar els esquemes preestablerts en el món de les galeries i exposicions on els homes eren majoria.

Dins el postimpressionisme figuratiu, gènere pel qual va optar per allunyar-se de la pintura de retrat del seu marit i no caure en la repetició, es movia de manera còmoda i deixava entreveure la seva gran destresa. Més enllà de l'objecte aparentment fàcil dels seus quadres, la crítica va saber copsar la gran capacitat artística de Lola Bech. Va esdevenir una artista molt productiva i va obtenir un gran reconeixement internacional ja en vida. En són testimoni el gran nombre d'exposicions que va encapçalar a diverses capitals europees. Amb una de les seves pintures més emblemàtiques, avui exposada al Museu Municipal de Tossa de Mar, *Camp de blat*, va participar l'any 1957 al Salon des Independants, on va tenir una gran acollida.

L'any 1983 el Museu Municipal de Tossa li va dedicar una retrospectiva que ofería una visió holística de la seva trajectòria com a artista amb peces que havia creat dels vuit als vuitanta anys. Una vida entregada a l'art i abanderant Tossa com a bressol artístic. Coneguda i estimada pels tossencs, «na Lola» — com li deien els que l'apreciaven — va deixar un llegat artístic i conceptual que bé valdria un estudi més aprofundit.

«Rayaría a lo absurdo querer presentar Lola Bech a los tossenses, como es obvio pretender enseñarles la dorada playa, el azul intenso del cielo y del mar, la esbelta Torre d'En Joanás, sus venerables murallas, porque todo forma parte de Tossa y Lola Bech es Tossa.»⁴

---

1. ESTEBAN, Vicens. "Lola Bech, mujer de Tossa". *Turíssa*. Novembre de 1966. Tossa de Mar.

2. "Un cuadro de Lola Bech para las colecciones del Museo Provincial". *Revista de Gerona*. Núm. 6, gener de 1959, pàg. 28.

3. *L'Information financière, économique et politique*. París, 30 de maig de 1953.

4. ESTEBAN, Vicens. "Lola Bech, mujer de Tossa". *Turíssa*. Novembre de 1966. Tossa de Mar.